ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Οι Χριστιανοί απέναντι στο Ναζισμό / Νεοναζισμό

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ
Α' - Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Χρήστος Νάσιος

Δρ. Θεολογίας, Εκπαιδευτικός,
Επιστημονικός συνεργάτης
Διορθόδοξου Κέντρου
της Εκκλησίας της Ελλάδος

ΣΗΜΕΙΟ
για τη μελέτη & την αντιμετώπιση
της ακροδεξιάς

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΝΑΖΙΣΜΟ/ΝΕΟΝΑΖΙΣΜΟ	
Τάξη:	Μαθητές/τριες της Α΄ ή Β΄ τάξης Λυκείου
Προτεινόμενη διάρκεια διδακτικής διαδικασίας:	Τέσσερις (4) διδακτικές ώρες
Σχετιζόμενα γνωστικά αντικείμενα, συνδεόμενες διδακτικές ενότητες ή/και σχολικές εκδηλώσεις:	• Θρησκευτικά Α΄ Λυκείου, Θ.Ε. 4, «Διαστάσεις της χριστιανικής διδασκαλίας» • Θρησκευτικά Β΄ Λυκείου, Θ.Ε. 2, «Η προσφορά του Χριστιανισμού»[1] • Σχολική εκδήλωση 28ης Οκτωβρίου • Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος (27η Ιανουαρίου)
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Οι μαθητές και μαθήτριες θα είναι ικανοί να: • αναγνωρίζουν την αληθινή φύση και το ιδεολογικό υπόβαθρο του (νεο)ναζισμού διαχρονικά • αντιλαμβάνονται τον παγανιστικό-αντιχριστιανικό χαρακτήρα του και την υποκριτική του στάση • εντοπίζουν τις ιδέες μίσους, αντισημιτισμού, ρατσισμού και μισαλλοδοξίας και να τοποθετούνται κριτικά απέναντί τους • συνειδητοποιούν τη σημασία της θεμελιώδους χριστιανικής θεώρησης κάθε ανθρώπου ως αδελφού και εικόνας Θεού • αναγνωρίζουν τη χριστιανική μαρτυρία και πρόταση ζωής για άνευ όρων αγάπη και αλληλεγγύη προς κάθε άνθρωπο • επισημαίνουν το ασύμβατο των

[1]Σύμφωνα με το μεταβατικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών 2020

	ναζιστικών πρακτικών και ιδεών προς τις χριστιανικές αξίες και στάσεις ζωής, και • υιοθετούν, ως ενεργοί πολίτες, αξίες, συμπεριφορές και πρωτοβουλίες ενάντια στις ιδεολογίες μίσους και βίας

1η Ενότητα

Η γενεαλογία του Κακού

Σε αυτή την ενότητα θα:

γνωρίσουμε τις ρίζες του ναζιστικού φαινομένου στο ιστορικό του πλαίσιο

μελετήσουμε τις βασικές αντιλήψεις του

κατανοήσουμε την επίδραση των προκαταλήψεων, των στερεοτύπων και των διακρίσεων σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο

γνωρίσουμε το φαινόμενο του αντισημιτισμού και τη σχέση του με το ναζισμό

αναζητήσουμε τη χριστιανική θεώρηση για τη θρησκευτική, φυλετική και όποια άλλη διαφορετικότητα

Ποιες είναι οι ρίζες του ναζισμού;

- Σύντομη εισαγωγική δραστηριότητα: Καταιγισμός ιδεών «Ναζισμός»
  Μέσω αυτής ανιχνεύουμε τις πρότερες γνώσεις και αντιλήψεις των μαθητών/τριών και ανακαλούμε στη μνήμη τους βασικές ιστορικές γνώσεις

Οι αλήθειες των εικόνων

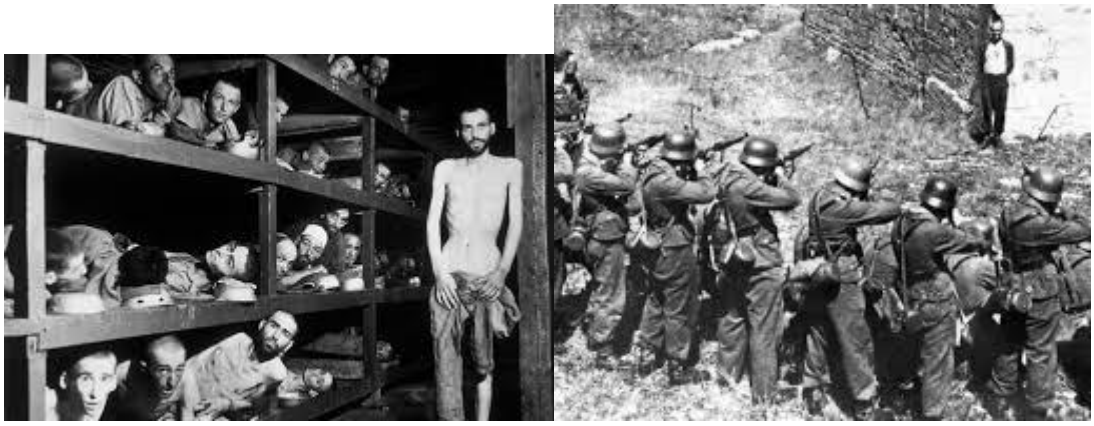

- Εργασία σε ομάδες: Ζητούμε από τους/τις μαθητές/τριές μας να παρατηρήσουν προσεκτικά τις παραπάνω εικόνες. Τι δείχνει η καθεμιά τους; Ποια συναισθήματα γεννά, τι λεζάντα θα έβαζαν σε καθεμία;

Επιχειρώντας να εμβαθύνουμε

Ο ναζισμός σε όλες τις εκφάνσεις του και στις σύγχρονες αναβιώσεις του, όχι μόνο αρνείται το δικαίωμα ύπαρξης διαφορετικών ιδεών και επιλογών ζωής, αλλά επιδιώκει και τη φυσική εξόντωση όσων προσώπων έχουν διαφορετικές ιδεολογικές και θρησκευτικές πεποιθήσεις, διαφορετικό τρόπο ζωής ή απλώς διαφορετική καταγωγή (Εβραίοι, πολιτικοί αντίπαλοι, ομοφυλόφιλοι, Ρομά κ.λπ.). Σε ποια στερεότυπα και σε ποιες προκαταλήψεις στηρίχθηκαν οι Ναζί;

- Ζητούμε από τους/τις μαθητές/τριες να καταγράψουν γρήγορα τρεις λέξεις που τους έρχονται στο μυαλό ακούγοντας τη λέξη «Εβραίος». Κλείνουν το τετράδιο μέχρι να τους ζητήσουμε να το ξαναδούν.

- Προβάλλουμε στην τάξη το βίντεο του Yad Vashem Διαχωρισμός, Απομόνωση και Διωγμός (1933–1939). Στη συνέχεια δίνουμε στους μαθητές να μελετήσουν το κείμενο για κείμενο για τον Αντισημιτισμό από την *Εγκυκλοπαίδεια του Ολοκαυτώματος*. Τους ζητούμε να απαντήσουν σύντομα στις ερωτήσεις: Ποια είναι η φυλετική θεωρία των ναζί; Τι είναι ο αντισημιτισμός και πώς τον χρησιμοποίησε η ναζιστική προπαγάνδα; Ποια θέση επιφυλάσσουν σε μια ναζιστική κοινωνία για όσους είναι φυλετικά, θρησκευτικά ή πολιτικά διαφορετικοί, ή απλώς έχουν διαφορετικό τρόπο ζωής;

- Καλούμε τα παιδιά να ξαναδούν το καθένα μόνο του τις τρεις λέξεις που του ζητήσαμε να γράψει ακούγοντας τη λέξη Εβραίος. Τα ενθαρρύνουμε να συζητήσουν (χωρίς να κάνουν προσωπικές αναφορές): Υπάρχουν ακόμη αντισημιτικές αντιλήψεις στην κοινωνία μας; Πόσο ριζωμένα είναι μέσα μας στερεότυπα και προκαταλήψεις για τον θρησκευτικά ή φυλετικά διαφορετικό;

Αναζητώντας τη χριστιανική θεώρηση

- «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καί θῆλυ· πάντες γάρ ὑμεῖς εἰς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ 3,28).

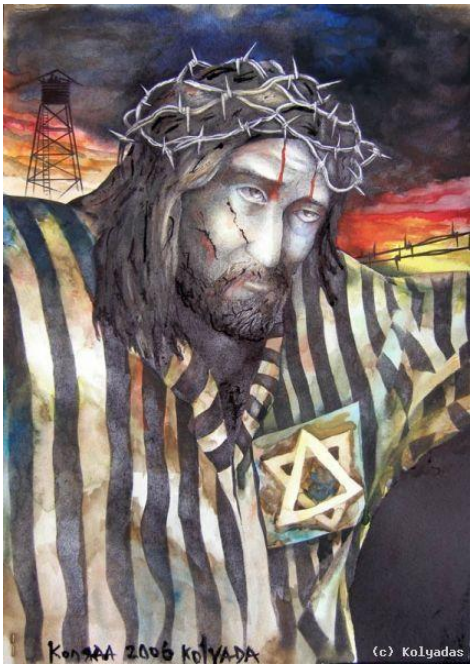

Serhiy Kolyada, Ιησούς Χριστός (2006)

πηγή εικόνας

- *«Τις σχέσεις και τον διάλογο με κάθε άνθρωπο τις προσδιορίζει το χρέος μιας καθολικής αγάπης, που αποτελεί τον πυρήνα του Χριστιανισμού. Ο άνθρωπος που έχει ένα άλλο πιστεύω δεν χάνει ποτέ τη βασική του ιδιότητα, την πνευματική του ιθαγένεια. Δεν παύει –ακόμη και όταν ο ίδιος το αγνοεί– να είναι τέκνο Θεού, εικών του Θεού, και επομένως αδελφός μας»*
- Αναστάσιος (Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και πάσης Αλβανίας), *Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία. Μελετήματα Ορθοδόξου προβληματισμού*, εκδ. Ακρίτας, 2000, σ.168.

«Όποιος δεν συμφωνεί με τον υπερεθνικό (που είναι συνάμα και εθνικός) χαρακτήρας της Ορθοδοξίας μπορεί να την αρνηθεί, μένοντας εγκλωβισμένος στον τυφλό εθνικισμό του, δεν μπορεί όμως να απαιτήσει την αλλοτρίωση της Ορθοδοξίας και την πρόσληψη από αυτήν εθνικιστικών/φυλετικών κριτηρίων. Ο εθνοφυλετισμός (ρατσισμός) στην Πίστη έχει καταδικασθεί το 1872 (σύνοδος στην Κωνσταντινούπολη) ως αίρεση».

π. Γεώργιος Μεταλληνός, Παγανιστικός Ελληνισμός ή Ελληνορθοδοξία;, 3η έκδ., Αρμός, 2003, σελ. 94).

- Διαβάζουμε τα παραπάνω κείμενα και παρατηρούμε προσεκτικά τον πίνακα του Kolyada. Ποια είναι η χριστιανική θεώρηση απέναντι στον διωκόμενο άνθρωπο εξ αιτίας της θρησκευτικής, εθνικής ή άλλης διαφορετικότητάς του;

(Μορφή δραστηριότητας: «Χιονοστιβάδα». Ανταλλαγή απόψεων ανά δυάδα, ανά τετράδα, συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης)

2η Ενότητα

Λύκοι με προβιά αρνιού – «ἐν ἐνδύμασι προβάτων, λύκοι ἅρπαγες» (Ματθ 7,15)

Σε αυτή την ενότητα θα:

γνωρίσουμε την υποκριτική στάση του ναζισμού απέναντι στο Χριστιανισμό

εντοπίσουμε το παγανιστικό και μυθολογικό υπόβαθρο του ναζισμού/νεοναζισμού

αντιληφθούμε την προσπάθεια πολιτικής εκμετάλλευσης των χριστιανών

κατανοήσουμε την ουσιαστική ταύτιση ναζισμού και των σύγχρονων αναβιώσεών του

προσδιορίσουμε το ασύμβατο του ναζισμού/νεοναζισμού με την χριστιανική πίστη και διδασκαλία

Ναζισμός και Χριστιανισμός

Οι ηγέτες των Ναζί γνώριζαν ότι οι ιδεολογικές αντιλήψεις τους καθώς και οι βίαιες πρακτικές τους δεν μπορούσαν να έχουν σχέση καμία σχέση με τον Χριστιανισμό. Πολλές φορές χρησιμοποίησαν τη θρησκεία προς όφελός τους, ενώ ακόμη και σήμερα τα νεοναζιστικά κινήματα εμφανίζονται ως να ενστερνίζονται, δήθεν, τις χριστιανικές αξίες για να κερδίσουν οπαδούς. Στο εσωτερικό τους όμως παραμένουν βαθιά αντιχριστιανικά και αναμασούν διαφόρων μορφών παραθρησκευτικές και μυθολογικές αντιλήψεις με σκοπό να φανατίζουν και να χειραγωγούν τους οπαδούς τους.

Μια εικόνα χίλιες λέξεις… Ο σταυρός του Χριστού και η σβάστικα των ναζί.

«Ποτέ ο Σταυρός δεν ήταν τόσο βαρύς» (πηγή εικόνας).

Το έμβλημα του κινήματος των «Γερμανών Χριστιανών» και οι μεταβολές του 1932-1935-1937 (πηγή εικόνας).

- Ζητούμε από τους/τις μαθητές/τριες να παρατηρήσουν κάθε εικόνα για δύο λεπτά και να γράψουν για κάθε μία από αυτές πέντε λέξεις, έννοιες ή ιδέες που τους έρχονται στο μυαλό. Συζήτηση στην τάξη με κεντρικό θέμα: Τι αποκαλύπτουν οι εικόνες για τον τρόπο αντιμετώπισης του Χριστιανισμού από τους ναζί;

- Επεξεργασία κειμένου με καθοδηγητικές ερωτήσεις, εργασία σε ομάδες. Δίνουμε προς μελέτη στις ομάδες το κείμενο *Η θέση των Ναζί έναντι του Χριστού* του πρ. Βασίλειου Γεωργόπουλου και ένα φύλλο εργασίας στο οποίο πρέπει να απαντήσουν εν συντομία σε ερωτήσεις, όπως (ενδεικτικά):
- Ποιες ήταν οι απόψεις των θεωρητικών του ναζισμού σχετικά με το πρόσωπο του Χριστού και την χριστιανική πίστη;
- Τι ήταν η «Κίνηση της Γερμανικής πίστεως» και τι πρέσβευε;
- Τι ήταν η το κίνημα των «Γερμανών Χριστιανών» και ποιος ο ρόλος του;
- Υπήρξε αντίδραση από τις γερμανικές εκκλησίες (προτεσταντών-καθολικών) και πώς εκδηλώθηκε;

Τα Χριστούγεννα του Χίτλερ

πηγή

Ο προσωπικός φωτογράφος του Χίτλερ, Ούγκο Γιάγκερ, απαθανάτισε στιγμιότυπα από τη συμμετοχή του Χίτλερ και ανώτατων αξιωματούχων του ναζιστικού κόμματος σε μια γιορτή Χριστουγέννων που οργανώθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 1941 στο Μόναχο.

- Δείξτε την παραπάνω φωτογραφία στην τάξη. Ζητείστε από τα παιδιά να την παρατηρήσουν προσεκτικά και στη συνέχεια να απαντήσουν: Για τους

Χριστιανούς τα Χριστούγεννα είναι μια γιορτή χαράς για τη γέννηση του Θεανθρώπου και την έλευση της «επί γης ειρήνης». Τι ύφος έχουν τα πρόσωπα του Χίτλερ και των συνεργατών του; Πόσο ταιριαστά είναι με τον χαρακτήρα μιας χριστουγεννιάτικης γιορτής; Καθώς ο Β΄Π.Π. μαίνεται σε όλη την Ευρώπη, ποιες μπορεί να είναι οι σκέψεις και τα συναισθήματα του Χίτλερ ενώ συμμετέχει σε μια γιορτή αγάπης και ειρήνης;

Χριστουγεννιάτικα «στολίδια» και μια ναζιστική παραλλαγή του «Άγια Νύχτα»
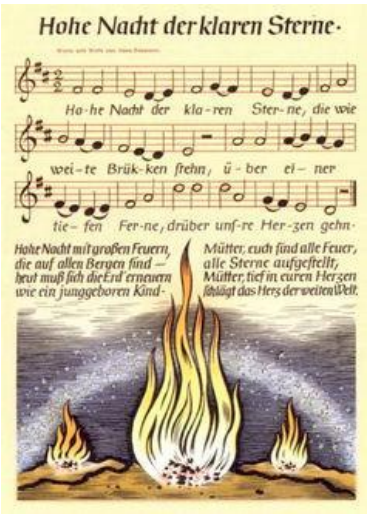
[πηγή φωτογραφιών]

Σχετικά κείμενα:

1. «Δεν μπορούμε να δεχτούμε ότι το γερμανικό χριστουγεννιάτικο δέντρο έχει την παραμικρή σχέση με μια φάτνη στη Βηθλεέμ. Είναι αδιανόητο για εμάς ότι τα Χριστούγεννα με το βαθύ, εσωτερικό τους μήνυμα είναι επίγονος μιας ανατολίτικης θρησκείας». Αυτά ήταν τα λόγια του Ναζί προπαγανδιστή Friedrich Rehm το 1937, ο οποίος επιχειρηματολογούσε υπέρ της άποψης πως οι «αυθεντικοί» Γερμανοί θα έπρεπε να απομακρύνουν όλα τα σύμβολα και τις επιρροές αυτής της «ανατολίτικης» θρησκείας από τη γιορτή και να επιστρέψουν στην παγανιστική βορειοευρωπαϊκή γιορτή Γιούλ που είχε ως σημείο αναφοράς το χειμερινό ηλιοστάσιο. Ενδείξεις αυτής της προσπάθειας αναπλαισίωσης της γιορτής των Χριστουγέννων ήρθαν στο φως σε έκθεση που διοργανώθηκε το 2009 στο National Socialism Documentation Centre της Κολωνίας: φόρμες για μπισκότα σε σχήμα σβάστικας· κορυφές δέντρων όπου το άστρο της Βηθλεέμ είχε αντικατασταθεί από έναν φλέγοντα Ήλιο· κάλαντα των οποίων οι στίχοι είχαν ξαναγραφτεί απαλείφοντας κάθε αναφορά στον Χριστό. Οι σημερινοί ιστορικοί συμπεραίνουν πως, μακροπρόθεσμα, το σχέδιο του Χίτλερ ήταν να απομακρύνει τη Γερμανία από τον Χριστιανισμό (**πηγή**).

2. Η άγρια νύχτα του «Σωτήρα Φύρερ»! Η προπαγάνδα δεν τελειώνει εδώ. Ο Χίτλερ προσπάθησε, με κάθε τρόπο, να «βγάλει» τον Χριστό από τα Χριστούγεννα, που ονομάζονται «Weihnachten» (Άγια

Νύχτα) στη Γερμανία, στοιχείο που βόλευε πολύ τον Φύρερ. Ωστόσο, οι Ναζί διάλεξαν ένα άλλο όνομα: «Rauhnacht» (Άγρια Νύχτα), ώστε να υπάρχει κι ένας υπαινιγμός βίας! Ευτυχώς για τον Χίτλερ, οι Γερμανοί είχαν το χειμερινό ηλιοστάσιο, το οποίο γιόρταζαν πολύ πριν ο Χριστιανισμός φθάσει στη χώρα κι έτσι, ήταν εύκολο για τους Ναζί, να ισχυριστούν ότι η «Weihnachten» ήταν μια παγανιστική γιορτή. Οι εμπνευστές του Ολοκαυτώματος, Χάινριχ Χίμλερ και Άλφρεντ Ρόζενμπεργκ, άλλαξαν ακόμη και τους στίχους στα χριστουγεννιάτικα τραγούδια, όπου αναφερόταν ο Ιησούς, όπως η «Άγια Νύχτα» και τα μετέτρεψαν σε ύμνους στον Εθνικοσοσιαλισμό. Κάθε αναφορά του Ιησού αντικαταστάθηκε από τον «Σωτήρα Φύρερ»! Ο Χριστός «αφαιρέθηκε», αλλά τα πράγματα ήταν δυσκολότερα με τον Άγιο Βασίλη, τον Έλληνα χριστιανό επίσκοπο Νικόλαο του 4ου αιώνα στη Μικρά Ασία, ο οποίος μόνο Άριος δεν ήταν. Ακόμη και οι Ναζί δε μπορούσαν να του κηρύξουν τον πόλεμο, ωστόσο του άλλαξαν το όνομα. Ισχυρίστηκαν ότι η φιγούρα με τη γενειάδα, που μοιράζει δώρα τα Χριστούγεννα στα σπίτια, ήταν ο παγανιστικός Θεός Οντίν. Οι Χριστιανοί τον είχαν κλέψει, αλλά τώρα το όνομά του αποκαταστάθηκε... (**πηγή**).

3. Σε ό,τι αφορά τις θρησκευτικές απόψεις του ίδιου του Χίτλερ, το τοπίο είναι θολό: Βαφτισμένος χριστιανός αλλά πολέμιος της εκκλησίας και, κατά πάσα πιθανότητα, ουσιαστικά άθεος. Και κάτι ακόμα: αποφασισμένος να χρησιμοποιήσει τα περί χριστιανισμού κηρύγματα ως δημαγωγικό υλικό όπου έκρινε πως χρειαζόταν. Έτσι, δημοσίως έκανε δηλώσεις που εξυμνούσαν τον Χριστιανισμό αποκαλώντας τον «τη ραχοκοκαλιά της εθνικής μας ηθικής». Σε προσωπικές συζητήσεις, όμως, υπάρχουν μαρτυρίες —όπως αυτή του επίσημου αρχιτέκτονα του Τρίτου Ράιχ, Albert Speer— πως μιλούσε με περιφρόνηση για τη χριστιανική θρησκεία και για τη στάση «πραότητας και μαλθακότητας» που, κατά τη γνώμη του, ενέπνεε στους πιστούς της (**πηγή**).

- Δείξτε στην τάξη τις παραπάνω εικόνες με τα ναζιστικά χριστουγεννιάτικα στολίδια, τη ναζιστική παραλλαγή του «Άγια Νύχτα» και τυχόν παρόμοιες εικόνες που μπορεί να βρείτε στο διαδίκτυο. Παράλληλα διαβάστε τα κείμενα 1,2, και 3. Συζητήστε στην τάξη:
  - Πώς οι Ναζί επιχείρησαν να αλλοιώσουν το αληθινό πνεύμα των Χριστουγέννων;
  - Με τι είδους εξωχριστιανικά στοιχεία προσπάθησαν να το αναμίξουν;
  - Τι μας αποκαλύπτεται για τα αληθινά τους αισθήματα απέναντι στον Χριστιανισμό;
  - Αν είχαν επικρατήσει, ποια θα ήταν πιθανότατα η τύχη των Χριστιανών;

«Ο λύκος κι αν εγέρασε…»

Τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, όπως και σε πολλές άλλα ευρωπαϊκά κράτη, ακροδεξιά /νεοναζιστικά μορφώματα, εκμεταλλευόμενα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα,

επιχειρούν να διαδώσουν την ιδεολογία τους και να κερδίσουν οπαδούς προς ίδιο όφελος. Χρησιμοποιούν την ίδια παλιά συνταγή, αποσιωπούν τις ναζιστικές τους καταβολές, αποκρύπτουν το πραγματικό τους πρόσωπο και προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τα χριστιανικά και πατριωτικά αισθήματα των πολιτών.

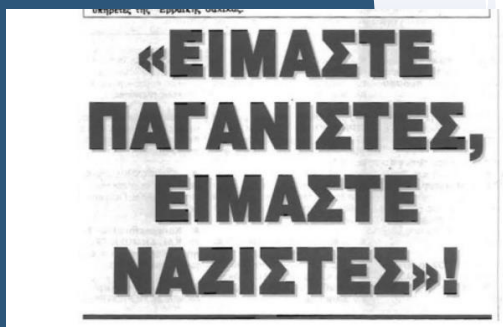
«ΕΙΜΑΣΤΕ ΠΑΓΑΝΙΣΤΕΣ, ΕΙΜΑΣΤΕ ΝΑΖΙΣΤΕΣ»!

Ἂς ἐπανέλθωμεν ὅμως εἰς τόν Θάμα καί ἄς ἀμφιβάλλωμεν εἰς τήν διήγησίν του ἐκφράζοντες τήν ἀποριαν: «Τέθνηκεν Μέγας Πᾶν; „Ἡ φυλετική ψυχή ἀπαντᾶ ΟΧΙ καί δίδει τήν ἀπάντησίν της μέσω τῆς Λαογραφίας τοῦ Ν. Πολίτη, ὅπου ἀναφέρεται ἡ ἐμφάνησις τοῦ Θεοῦ εἰς τήν γῆν ὅπου πάντοτε προτιμοῦσε διά νά κατοικῆ, εἰς τήν γῆν τῆς Ἀρκαδίας.

«Παβάνα» ἦταν νεκρός. Συμφώνως προς τάς ἀπόψεις τῶν Νεοπλατωνικῶν οἱ Θεοί τῶν Ἑλλήνων δέν ἦσαν ἀκριβῶς Θεοί, μέ τήν ἔννοιαν τήν ὁποίαν δίδομεν σήμερον, ἀλλά «δαίμονες» προωρισμένοι καί αὐτοί νά ἀποθάνουν. Πλάσματα παράξενα, ἀπόλυτα ὑπαρκτά, μιᾶς ἄλλης ὑφῆς (περισσότερον μεταφυσικῆς παρά φυσικῆς), συντηρούμενα ἀπό τήν θεϊκή φαντασία τῶν Ἑλλήνων, ἦσαν οἱ Ἀρχαῖοι καί Αἰώνιοι Θεοί μας. Ὅσον δι' αὐτούς, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐλάτρευαν κάτι τι τό ἀνύπαρκτον θά εἴπωμεν: «ἔξεστι Κλαζομενίοις ἀσχημονεῖν».

Ν. Γ. ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ

ΦΥΛΕΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Η ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ

Τί ὅμως συμβαίνει εἰς τήν πραγματικότητα; Διότι δέν νομίζω νά ὑπάρχη κανείς, ὁ ὁποῖος νά πιστεύη ὅτι ἀποτελεῖ τυχαῖον γεγονός αὐτή ἡ παράδοσις νά ὑπάρχη εἰς τήν Ἀρκαδία (ὅπου ἐθεωρεῖτο ἐντόπιος Θεός), καθώς ἐπίσης καί νά θεωρῆται συπτωματικόν τό ὅτι κατ' ἐξοχήν ἐμφανίζεται εἰς τούς «τσοπάνηδες» (ἦταν Ποιμενικός Θεός), καθώς ἐπίσης νά εἶναι τυχαῖος ὁ χαρακτηρισμός του «Εἴδουλο» καί τό ἄλλοτε τραγόμορφον καί ἄλλοτε ἀνθρώπινον τῆς μορφῆς του; Ἐκτός ἐάν δεχθῶμεν ὅτι πρόκειται περί μιᾶς συλλογικῆς ἀπάτης τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἐμελέτησαν τά

Θά πρέπει νά ἀγαπήσωμεν κάθε τί Παραδοσιακόν καί νά Συνειδητοποιήσωμεν ὅτι Ἀναγέννησις τοῦ Ἑλληνισμοῦ σημαίνει Ἐπιστροφή εἰς τά Πρότυπα ἐκεῖνα τῶν Ὀλυμπίων Θεῶν, μέ τά ὁποῖα οἱ πρόγονοί μας ἐμεγαλούργησαν.

Ο ΙΟΥΔΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ο Ιουδαιοχριστιανισμός μεταλαμπαδεύτηκε στην Ευρώπη σε εποχή πολιτιστικού μαρασμού και βαθειάς κρίσης των Παραδοσιακών Αξιών, κατόρθωσε δε σε διάστημα μερικών αιώνων να εμφυτέψει τον Εβραϊκό σκοταδισμό στον κορμό του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού, ώστε να τον αποκόψει από τις καταβολές του, να τον αποπροσανατολίσει από την ιστορική του προοπτική και να τον οδηγήσει στην αποσύνθεση και τον εκφυλισμό.

* Το παρόν άρθρο δημοσιεύεται στα πλαίσια της σειράς «ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ — Διακήρυξη Ιδεολογικών αρχών.

«Αναγέννησις του ελληνισμού σημαίνει επιστροφή στους Ολύμπιους Θεούς»... (περιοδικό «Χρυσή Αυγή», Αυγουστος/Σεπτέμβριος 1982)

πηγή

Η «τελετή μύησης» δόκιμων μελών της Χρυσής Αυγής από τον εκπαιδευτή Κασιδιάρη (Χειμερινό Ηλιοστάσιο 2012)

ΕΝΤΥΠΗ ΕΚΔΟΣΗ 24.12.2019, **13:25**

Με τον Γκέμπελς στη φάτνη

Αποσπάσματα από το άρθρο του Δημήτρη Ψαρρά (πηγή)

Έχει βαλθεί τον τελευταίο καιρό η Χρυσή Αυγή να μας πείσει ότι είναι μια «χριστιανική» οργάνωση. Τα σταυροκοπήματα του Αρχηγού και των στελεχών της δίνουν και παίρνουν, οι σχετικές αναφορές στα έντυπα και τα διαδικτυακά της μέσα όλο και πληθαίνουν, ενώ ακόμα και στη δίκη που συνεχίζεται στο Κακουργιοδικείο, οι συνήγοροι της ηγεσίας της ναζιστικής οργάνωσης, που κατηγορείται ως εγκληματική, επικαλούνται με κάθε ευκαιρία το γεγονός ότι οι χρυσαυγίτες παντρεύονται με θρησκευτικό γάμο, βαφτίζουν χριστιανικά τα παιδιά τους και κηδεύονται με

θρησκευτική τελετή…

Δείγμα του πραγματικού χαρακτήρα της οργάνωσης είναι και η εμμονή της κάθε χρόνο τέτοια μέρα να προβάλλει το χειμερινό ηλιοστάσιο ως πραγματική γιορτή και μάλιστα σε αντίθεση με τα Χριστούγεννα. Τη νύχτα του χειμερινού ηλιοστασίου επέλεγε επί χρόνια η Χρυσή Αυγή προκειμένου να πραγματοποιήσει τις τελετές «μύησης» των νέων μελών στα Τάγματα Εφόδου…

Ακόμα πιο αποκαλυπτικός ο συνιδρυτής της Χρυσής Αυγής Ιωάννης Περδικάρης, ο οποίος έχει φτάσει να ταυτίζει τη γέννηση του Χριστού με εκείνην του Αδόλφου Χίτλερ και να εισηγείται νέο ημερολόγιο με έτος μηδέν τα… Χιτλερούγεννα: *«Ο Άριος πολιτισμός είναι αυθεντικός πρωτίστως διότι αντικαθιστά το Χριστιανικό με το Άριο Ημερολόγιο. Ποιο είναι ωστόσο το κοσμικό γεγονός που χαρακτηρίζει τη γένεση του Αρίου πολιτισμού και συνακόλουθα ορίζει το σημείο εκκίνησης του Αρίου ημερολογίου; Το γεγονός αυτό δεν είναι άλλο από την γήινη ενσάρκωση του Αδόλφου Χίτλερ.*

- Παρατηρείστε τις παραπάνω εικόνες και διαβάστε τα κείμενα. Πόσο ειλικρινείς είναι ως προς τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις οι οπαδοί του νεοναζισμού στη χώρα μας; Γιατί συνηθίζουν να εμφανίζονται ως «καλοί χριστιανοί» και τι επιδιώκουν πραγματικά;

  Συζήτηση με τη μορφή χιονοστιβάδας σε ομάδες των 2, των 4 και εν συνέχεια στην ολομέλεια της τάξης

Ο ιεράρχης που δεν δίστασε να πει τα πράγματα με το όνομά τους

Την εποχή της ραγδαίας αύξησης της πολιτικής δύναμης της ακροδεξιάς στην Ελλάδα ο μητροπολίτης Σισανίου και Σιατίστης Παύλος (1947–2019) ήταν ο πρώτος ιεράρχης που τόλμησε να αντιδράσει στις βίαιες μεθόδους της Χρυσής Αυγής και αποκάλυψε δημόσια το αληθινό πρόσωπό της.

Μητρ. Σισανίου και Σιατίστης Παύλος (2012):

«Άφησα τελευταία τη Χρυσή Αυγή που στην πραγματικότητα είναι "μαύρη νύκτα". Είναι θλιβερό ότι κάποιοι "χριστιανοί αγωνιστές" ταυτίστηκαν με τη χρυσή αυγή για να υπερασπιστούν τον Χριστό. Τον Χριστό που η "Χρυσή Αυγή" τον διώκει, τον προσβάλλει και τον εξευτελίζει καθημερινά και το πράττει στα πρόσωπα, των προσφύγων, των μεταναστών ακόμα και των παιδιών. Ξεχάσατε αγαπητοί μου χριστιανοί το λόγο του Χριστού "εφόσον εποιήσατε, ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε;" Δεν είναι ο άνθρωπος εικόνα του Χριστού όποιος και εάν είναι; Δεν είναι ένας μετανάστης, ένας πρόσφυγας, ελάχιστος αδελφός του Χριστού; Δεν είναι ο "πλησίον" της Παραβολής του Καλού Σαμαρείτη; Σύμφωνα λοιπόν με την χρυσαυγίτικη αντίληψη θα έπρεπε ο Σαμαρείτης βλέποντας τον πληγωμένο Ιουδαίο να τον πετάξει στα σκουπίδια, τότε θα ήταν "καλός". Κάθε εναγκαλισμός και χάϊδεμα χριστιανού ή πολύ περισσότερο ιερωμένου προς την Χρυσή Αυγή δείχνει μπέρδεμα φρικτό και ακύρωση της πίστης. Κανείς δεν μπορεί να παίζει "εν ου παικτοίς".

Ο λόγος του Θεού έχει απόλυτο και αιώνιο κύρος. Είναι άλλο το θέμα των προσφύγων και των προβλημάτων που μια ανίκανη πολιτική ηγεσία άφησε να δημιουργηθούν και άλλο η απόλυτη αξία του ανθρώπινου προσώπου. Δεν θα ακυρώσουμε την αλήθεια του Θεού για να λύσουμε τα προβλήματα μας. Αντιθέτως τα προβλήματα δημιουργήθηκαν γιατί την αλήθεια του Θεού την αντικαταστήσαμε με την αλαζονεία μας και την επιπολαιότητα μας. Στώμεν λοιπόν καλώς! Στώμεν μετά φόβου! Η άκρη του κουβαριού είναι του Χριστού το θέλημα και όχι οι αυθαιρεσίες και οι εξυπνάδες των ανθρώπων!» (πηγή).

Παρακολουθείστε τη συνέντευξη στο YouTube

(μέχρι το 3:43) εδώ

- Αφού διαβάσετε το κείμενο και το βίντεο συζητήστε στην τάξη με βασικό άξονα: Ποια είναι τα βασικά σημεία της χριστιανικής πίστης και διδασκαλίας που την καθιστούν πλήρως ασύμβατη με τη (νεο)ναζιστική ιδεολογία και πρακτική;

3η Ενότητα
Παραδείγματα ζωής

Σε αυτή την ενότητα θα:

προσδιορίσουμε τις διαστάσεις και τη μοναδικότητα του Ολοκαυτώματος

μελετήσουμε τις ενέργειες κληρικών και καθημερινών Χριστιανών για τη σωτηρία Ελλήνων Εβραίων

γνωρίσουμε τη συνεισφορά του κλήρου στην Εθνική Αντίσταση

εντοπίσουμε τις χριστιανικές αξίες πίσω από αυτές τις πράξεις διάσωσης και αντίστασης

ερευνήσουμε με ποιους τρόπους θα μπορούσε να είχε σωθεί η μεγάλη πλειοψηφία των συμπατριωτών μας Εβραίων

Σχεδιάζοντας το τέλειο και πιο μαζικό έγκλημα

Παρακολουθείστε τα βίντεο *Η «Τελική Λύση» Υλοποιείται (1941–1942)* και *Τελειοποίηση της Μαζικής Κλίμακας Δολοφονιών (1942–1945)* από την εκπαιδευτική σειρά *Τι είναι το Ολοκαύτωμα* του οργανισμού Yad Vashem.

- Ζητούμε από τους/τις μαθητές/τριες να καταγράψουν τις σημαντικότερες ημερομηνίες, γεγονότα και έννοιες. Συζήτηση στην τάξη με βασικούς άξονες: Τι είναι το Ολοκαύτωμα, ποιους αφορούσε και τι το κάνει να ξεχωρίζει από κάθε άλλη γενοκτονία ή μαζικό έγκλημα πολέμου;

Όταν η σιωπή δεν είναι χρυσός

Την περίοδο που η ναζιστική κατοχή με τη δύναμη των όπλων επέβαλλε τη σιωπή και τη συνεργασία στους κατακτημένους, λίγοι είχαν το σθένος να αντισταθούν. Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Δαμασκηνός ήταν η μοναδική, μάλλον, περίπτωση ανώτατου θρησκευτικού ηγέτη στην Ευρώπη που τάχθηκε δημόσια υπέρ των διωκόμενων Εβραίων συμπολιτών. Με επιστολή του διαμαρτυρήθηκε έντονα προς τον Γερμανό διοικητή Άλτενμπουργκ για τις διώξεις και εκτοπίσεις των Εβραίων. Επίσης, με εντολή του, και σε συνεργασία με τον Αρχηγό της Αστυνομίας Άγγελο Έβερτ, δόθηκαν εκατοντάδες πλαστά πιστοποιητικά βάπτισης και ταυτότητες με χριστιανικά ονόματα σε Έλληνες Εβραίους και έτσι σώθηκαν από τους Ναζί.

Επιστολή Αρχ. Δαμασκηνού:

«’Η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία και ο ακαδημαϊκός κόσμος του Ελληνικού Λαού, διαμαρτύρεται κατά της δίωξης των Εβραίων. Ο ελληνικός λαός, είναι βαθιά λυπημένος όταν έμαθε πως οι γερμανικές αρχές Κατοχής, έχουν ήδη θέσει σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα σταδιακής απέλασης των Ελλήνων της εβραϊκής κοινότητας και ότι οι πρώτες ομάδες των εκτοπισμένων, βρίσκονται ήδη καθ’ οδόν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης της Πολωνίας. Σύμφωνα με τους όρους της ανακωχής, όλοι οι Έλληνες πολίτες, χωρίς διακρίσεις, φυλής ή θρησκείας, θα έπρεπε να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης από τις κατοχικές αρχές. Οι Έλληνες Εβραίοι έχουν αποδείξει την αξία τους. Έχουν συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, είναι νομοταγείς πολίτες και κατανοούν πλήρως τα καθήκοντά τους, ως Έλληνες. Έχουν κάνει θυσίες για την Ελλάδα και ήταν πάντα στην πρώτη γραμμή της πάλης του ελληνικού έθνους, για την υπεράσπιση των αναφαίρετων ιστορικών δικαιωμάτων του.

Στην εθνική μας συνείδηση, όλα τα παιδιά της Μητέρας Ελλάδας αποτελούν μια αναπόσπαστη ενότητα: είναι ισότιμα μέλη

του εθνικού σώματος, ανεξαρτήτως θρησκείας. Η αγία Ορθόδοξη θρησκεία μας δεν αναγνωρίζει ανώτερη ή κατώτερη ποιότητα με βάση τη φυλή ή τη θρησκεία και η θρησκεία μας αναφέρει πως: «Δεν υπάρχει ούτε Εβραίος, ούτε Έλληνας» και συνεπώς καταδικάζει κάθε απόπειρα διακρίσεων ή δημιουργίας φυλετικών ή θρησκευτικών διαφορών. Είναι κοινή η μοίρα μας τόσο στις μέρες της δόξας όσο και σε περιόδους εθνικής ατυχίας και είναι άρρηκτοι οι δεσμοί μεταξύ όλων των Ελλήνων πολιτών, χωρίς εξαίρεση, ανεξάρτητα από τη φυλή.
Σήμερα, ανησυχούμε βαθύτατα για την τύχη των 60.000 συμπολιτών μας, οι οποίοι είναι Εβραίοι. Έχουμε ζήσει μαζί και οι δύο την δουλεία και την ελευθερία και εκτιμούμε τα συναισθήματά τους, την αδελφική τους στάση, την οικονομική τους προσφορά και το πιο σημαντικό, τον πατριωτισμό τους.
Αθήνα 23η Μαρτίου 1943»

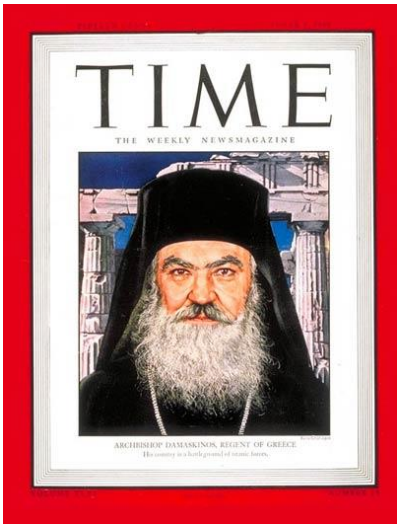

Ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός σε εξώφυλλο του *Time*, 1/10/1945

- Διαβάστε προσεκτικά την επιστολή του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού. Πώς χαρακτηρίζει τους Έλληνες Εβραίους; Γιατί αρνείται να τους διαχωρίσει από τους Έλληνες Χριστιανούς; (Μορφή ομαδικής εργασίας χιονοστιβάδα: ανταλλαγή απόψεων ανά δυάδα, ανά τετράδα, συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης)

Έξι αστυνομικοί, ένας υπάλληλος του Δήμου και ο Αρχιεπίσκοπος
«Ο Δαμασκηνός έμεινε στην Ιστορία, αρχικά για τις δύο επιστολές («Μνημόνια») διαμαρτυρίας προς τον πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Λογοθετόπουλο και προς τον πληρεξούσιο του Ράιχ διά την Ελλάδα, Γκίντερ Άλτενμπουργκ, τον Μάρτιο του 1943. Αυτό φανερά, μιας που κρυφά η δράση του ήταν πολύ πιο ουσιαστική, όταν φρόντισε π.χ. να κρυφτούν 250 μικρά παιδάκια σε μοναστήρια. Ή όταν, σε συνεργασία με τον Έβερτ και έξι ακόμη αξιωματικούς της Αστυνομίας (τους αστυνομικούς διευθυντές Δημήτριο Βρανόπουλο, Μιχαήλ Γλύκα και Δημήτριο Βλαστάρη, και τους αστυνόμους Λουκάκη, Τσενόγλου και Βολταιράκη), αλλά και με τον Παναγιώτη Χαλδέζο, γενικό διευθυντή διοικητικών υπηρεσιών και προϊστάμενο του Μητρώου του Δήμου Αθηναίων, συνέλαβαν και πραγματοποίησαν το παράτολμο σχέδιο του εφοδιασμού των διωκόμενων Εβραίων με αυθεντικές αστυνομικές ταυτότητες.
Ο Δαμασκηνός κάλεσε τον Χαλδέζο και του είπε:
«*Εγώ έκαμα τον σταυρό μου, μίλησα με τον Θεό, και απεφάσισα να σώσω όσες ψυχές Εβραίων ημπορώ. Έστω και αν κινδυνεύω. Εγώ θα τους βαπτίζω τους Εβραίους, και συ θα τους δίδης πιστοποιητικόν του Δήμου για να πάρουν ταυτότητα ως χριστιανοί Έλληνες*».
Δεν επρόκειτο για μια απλή υπόθεση. Οι ταυτότητες έπρεπε, όχι μόνο να φαίνονται αυθεντικές, αλλά και να είναι.»
Απόσπασμα από το άρθρο του Κλέωνα Ιωαννίδη, Πλαστές ταυτότητες που έσωσαν ζωές στην κατεχόμενη Αθήνα

Η αληθινή και από κάτω η ψεύτικη ταυτότητα του Ασέρ Δαβίδ.

Πηγή: Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος

- Ανακριτική καρέκλα: Αφού διαβάσουμε το παραπάνω κείμενο, τρεις μαθητές/τριες κάθονται διαδοχικά στην καρέκλα, στο ρόλο του αστυνομικού, του δημοτικού υπαλλήλου και του ιερέα που συνεργάζονται για να σώσουν Εβραίους. Οι υπόλοιποι μαθητές με τις ερωτήσεις τους προσπαθούν να διερευνήσουν τα συναισθήματά τους, τα κίνητρα των πράξεών τους, τους φόβους τους, τις αντιλήψεις τους για τους Εβραίους κ.λπ.

Η στάση του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού δεν ήταν μοναδική περίπτωση συμπαράστασης προς τους Εβραίους. Υπήρξαν και άλλοι τοπικοί μητροπολίτες, οι οποίοι με κίνδυνο της ζωής τους, βοήθησαν τους Εβραίους των περιοχών τους και πολλές φορές μερίμνησαν για τη διάσωση και των ιερών αντικειμένων των Συναγωγών. Μοναδική είναι η περίπτωση της Ζακύνθου, που αποκαλείται και «νησί των Δικαίων», καθώς διασώθηκε το σύνολο των Εβραίων χάρη των ενεργειών του μητροπολίτη Χρυσοστόμου, του Δημάρχου Λουκά Καρρέρ και των χριστιανών κατοίκων του νησιού.

- Περιηγηθείτε στην ψηφιακή έκθεση του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, Οι Καλοί Ποιμένες – Αρχιερείς και Αρχιραβίνοι Μπροστά στο Ολοκαύτωμα. Εργασία σε ομάδες: Ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει εν συντομία μια περίπτωση διάσωσης Εβραίων με βάση το υλικό της ψηφιακής έκθεσης και τυχόν επιπλέον συμπληρωματικές πληροφορίες από το διαδίκτυο.

Καθημερινοί άνθρωποι, ασυνήθιστοι ήρωες

Στη διάσωση Εβραίων συμμετείχαν πολλές φορές απλοί καθημερινοί άνθρωποι, χριστιανοί που με κίνδυνο της ζωής τους δεν δίστασαν να φυγαδεύσουν, να προστατεύσουν και να δώσουν καταφύγιο σε Εβραίους συνανθρώπους τους, ακόμη και σε αγνώστους σε πολλές περιπτώσεις, μόνο και μόνο επειδή αυτό υπαγόρευε η συνείδησή τους.

Διαβάστε στην τάξη το άρθρο Οι Έλληνες Δίκαιοι των Εθνών

27 Ιανουαρίου 2016 εγκαινιάζεται από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, μπροστά από τη Συναγωγή Αθηνών, μνημείο αφιερωμένο στους Έλληνες Δίκαιους των Εθνών (πηγή).

Περιηγηθείτε στην ψηφιακή Έκθεση του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, Κρυμμένα παιδιά στην Ελλάδα της Κατοχής

- Εργασία σε ομάδες, σύνταξη κειμένου. Ένα από τα κρυμμένα παιδιά της Κατοχής, μετά από χρόνια, γράφει μια σύντομη επιστολή στην οικογένεια που το διέσωσε. Τι μπορεί να θυμάται (βιώματα, συναισθήματα κ.λπ.), πώς μπορεί να αντιμετωπίζει τους ανθρώπους αυτούς, τι μπορεί να νιώθει;

Ο κλήρος στην Εθνική Αντίσταση

Αν και υπήρξαν πολλές περιπτώσεις αρχιερέων και ιερέων που για διάφορους λόγους συνεργάστηκαν με τους Ναζί (ιδεολογική συμπάθεια, αντικομουνισμός, ανάγκη κατευνασμού των Γερμανών κ.α.) η πλειοψηφία των κληρικών βρέθηκε στο πλευρό της Αντίστασης. Ο Μανώλης Γλέζος, σύμβολο της Εθνικής Αντίστασης των Ελλήνων κατά της ναζιστικής Κατοχής, σε ραδιοφωνική συνέντευξή του το 2006 αναφέρθηκε στη συμβολή του κλήρου στον αγώνα κατά των κατακτητών (πηγή).

«Την πρώτη μέρα που κατακτήθηκε η Αθήνα –κατάκτηση ενός κράτους θεωρείται η κατάκτηση της πρωτεύουσάς του– είχε, λοιπόν, σχηματιστεί τότε μια επιτροπή από τον στρατηγό Καβράκο, που μαζί με τον Δήμαρχο Αθηναίων και τον δήμαρχο Πειραιώς, στους Αμπελοκήπους πήγαν να υποδεχθούν τα γερμανικά στρατεύματα. Ο Καβράκος κάλεσε τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος, τον Χρύσανθο να παραστεί στην παράδοση. Αρνήθηκε.
Και ο Αρχιεπίσκοπος του απάντησε ό,τι είχε πει και στον Καβράκο, ότι η Εκκλησία προβαίνει σε δοξολογίες επί τη απελευθερώσει ενός έθνους κι όχι για τη σκλαβιά του. Αυτό είναι χαρακτηριστικό. Και μετά του ζήτησαν να ορκίσει και την κυβέρνηση Τσολάκογλου και αρνήθηκε.
Έχουμε τρεις πράξεις του Αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου που θέτει την Εκκλησία αντιμέτωπη στον κατακτητή. Δεν μπορεί κανείς να την μεταφράσει και να την εξηγήσει ως ατομική ενέργεια, έθεσε την Εκκλησία απέναντι στον εισβολέα, απέναντι στον κατακτητή, ως θεσμό την έθεσε απέναντι. Γι' αυτό και τον έδιωξαν οι Ναζί.
…Υπήρξαν πάρα πολλοί Μητροπολίτες, που πήραν ενεργό μέρος στην Αντίσταση. Δεν μιλάμε ως διάθεση αλλά ενεργό μέρος. Μπορώ να πω ως διάθεση ήταν το σύνολο, ως ενεργό αντίδραση πάρα πολλοί ανέβηκαν και στο βουνό και στη μια πλευρά και στην άλλη και στον ΕΛΑΣ και στον ΕΔΕΣ πήγαν Μητροπολίτες, στάθηκαν επικεφαλής του λαού στον αγώνα του.
Δηλαδή και με το Σταυρό και με το όπλο στο χέρι πολέμησαν τον κατακτητή. Μπορούμε να πούμε ότι έχομε τη μεγάλη προσπάθεια με τα λαϊκά συσσίτια, την οργάνωναν μαζί με τις αντιστασιακές οργανώσεις.
Εγώ θυμάμαι τώρα, ως γραμματέας της ΕΠΟΝ στη συνοικία μου, στο Βοτανικό, μαζί με όλους τους παπάδες της Αγίας Μαρκέλας οργανώναμε από κοινού το πώς θα κάνουμε τα συσσίτια τα λαϊκά. Πώς θα βρούμε τα λεφτά, τι θα κάνουμε, πώς θα βρούμε τα τρόφιμα. Δηλαδή υπήρχε κοινή συνεργασία των αντιστασιακών οργανώσεων με τον κλήρο.
Ο κλήρος στην καθολικότητά του συμμετείχε ενεργά στην Αντίσταση, σε όλα τα μέρη που υπήρχαν αγώνες άμεσοι, με το Αντάρτικο κ.λπ.
Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν ο Καπετάν Ανυπόμονος και μια σειρά άλλη κληρικών οι οποίοι αγωνίστηκαν, όπως έχουμε και εκτελέσεις κληρικών. Ο πρωθιερέας της Μητροπόλεως Κοζάνης εκτελέστηκε για τη συμμετοχή του στην Εθνική Αντίσταση.
Ακόμα και εκτελέσεις έχουμε από Γερμανούς κληρικών γι' αυτή τους τη στάση.
Συμμετείχε ο κλήρος ολόψυχα. Και μετά είχαμε και πιο διαμορφωμένη πια την Αντίσταση των κληρικών, συνήλθε συνέδριο στην ελεύθερη Ελλάδα από κληρικούς απ' όλη την Ελλάδα που δημιούργησαν ένα κίνημα αντιστασιακό που συμμετείχε ενεργά και που καθόρισε και τις σχέσεις του κλήρου με την ελεύθερη Ελλάδα, δηλαδή με τις αντιστασιακές οργανώσεις και ποιος είναι ο ρόλος τους.
Οι κληρικοί πλαισίωσαν τη μεγαλύτερη αντιστασιακή οργάνωση που υπήρχε, την Εθνική Αλληλεγγύη και αγωνίστηκαν στο πλευρό της».

Παρακολουθείστε το βίντεο: Ο εφημεριακός Κλήρος στην Αντίσταση

(πηγή φωτογραφίας)

- Βιωματική δραστηριότητα «Καρέκλα αφήγησης»: Ένας μαθητής κάθεται σε μια καρέκλα στο κέντρο της τάξης και αφηγείται –ως ένας κληρικός που συμμετείχε στην Εθνική Αντίσταση– τα βιώματά του, εκφράζει συναισθήματα και εξομολογείται τα κίνητρα των πράξεών του. Στη συνέχεια γυρίζει την καρέκλα από την άλλη μεριά και αφηγείται ως ένα «αντίθετο» πρόσωπο, ως κάποιος κληρικός που κράτησε αποστάσεις από την Αντίσταση.

Αυτοί που σώθηκαν και αυτοί που χάθηκαν

Η Ροζίνα Ασσέρ Πάρδο χαρακτηρίστηκε ως η «Ελληνίδα Άννα Φρανκ», επειδή επιβίωσε στη Θεσσαλονίκη κρυμμένη από μια χριστιανική οικογένεια και κατέγραψε τις εμπειρίες της στο βιβλίο με τίτλο «*548 ημέρες με άλλο όνομα*».

Παρακολουθείστε μια σύντομη συνέντευξή της στο βίντεο Μια μαρτυρία για το Ολοκαύτωμα

Διαβάστε το άρθρο με αφορμή το θάνατό της στο in.gr

- Παρά τις προσπάθειες διάσωσης, μόνο ένας μικρός αριθμός Εβραίων γλίτωσε την εξόντωση, καθώς υπολογίζεται ότι περίπου 67.500 δολοφονήθηκαν στα στρατόπεδα εξόντωσης. Θα μπορούσαν να είχαν σωθεί περισσότεροι Εβραίοι

και από ποιον παράγοντα κρίθηκε η σωτηρία τους ή μη; (Ανταλλαγή απόψεων ανά δύο, ανά τέσσερις, συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης.)

4η Ενότητα
Η Ευθύνη

Σε αυτή την ενότητα θα:

εντοπίσουμε τα όρια της προσωπικής και κοινωνικής ευθύνης

γνωρίσουμε τη γνήσια στάση ζωής και τις αξίες της Ορθόδοξης Παράδοσης μέσα από τα παραδείγματα των νεομαρτύρων-αγίων θυμάτων του ναζισμού

κατανοήσουμε το ασύμβατο της χριστιανικής πρόταση ζωής με το ναζιστικό/νεοναζιστικό φαινόμενο

τοποθετηθούμε κριτικά απέναντι στις ιδεολογίες μίσους που προωθούν τη βία, τον ρατσισμό, την ξενοφοβία και τη μισαλλοδοξία

θα αναζητήσουμε, ως Χριστιανοί και αυριανοί πολίτες, συμπεριφορές, τρόπους και στάσεις ζωής που θα προστατεύσουν την κοινωνία μας από το να διολισθήσει και πάλι στο Κακό

Η ευθύνη του ατόμου

Όταν οι ιδεολογίες του μίσους εξαπλώνονται και μολύνουν τα κύτταρα μιας κοινωνίας, συνήθως είναι δύσκολο ακόμη και για τα υγιή μέλη να αντιδράσουν και να αντιπαρατεθούν με το γενικό ρεύμα. Μπορεί το άτομο να αγνοήσει τις ηθικές και ενδεχομένως θρησκευτικές του αξίες και να συμπράξει με το κακό;

Τον Ιούνιο του 1936 ο Χίτλερ επισκέπτεται τα ναυπηγεία του Αμβούργου, όλοι οι εργαζόμενοι του αποδίδουν τιμές με τον γνωστό, ναζιστικό χαιρετισμό. Όλοι; Ο φωτογραφικός φακός συλλαμβάνει έναν άνδρα που αρνείται να υψώσει το χέρι.

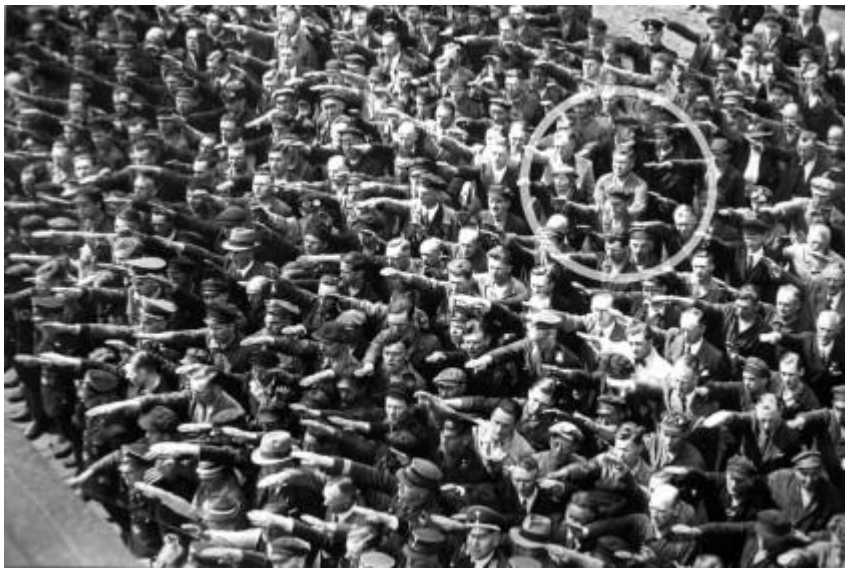

- Εργασία σε ομάδες: Παρατηρήστε προσεκτικά την εικόνα και τον άνδρα που αρνείται να χαιρετήσει ναζιστικά. Γράψτε ένα σύντομο κείμενο (πεζό ή ποιητικό) για την ιστορία που μπορεί να κρύβεται πίσω από αυτό τον άνδρα. Γιατί αρνείται να χαιρετίσει, τι συναισθήματα και τι βιώματα μπορεί να έχει;

Αφού διαβαστούν στην τάξη τα κείμενα των ομάδων, διαβάστε και το άρθρο του Βαγγέλη Μακρή, *August Landmesser: Ο άντρας που αρνήθηκε να χαιρετήσει ναζιστικά*.

Η φωτογραφία αυτή τραβήχτηκε στο Αμβούργο στις 13 Ιούνιου του 1936, στον εορτασμό για την καθέλκυση ενός εκπαιδευτικού σκάφους. Μέσα στον κύκλο ένας άνθρωπος που αρνείται να χαιρετήσει ναζιστικά. Το 1933 ο ναζιστικός χαιρετισμός είχε καταστεί υποχρεωτικός για όλους τους δημοσίους υπαλλήλους… και υποδήλωνε την λατρεία προς το πρόσωπο του Χίτλερ.

Ειδικά δικαστήρια είχαν ιδρυθεί για την τιμωρία εκείνων που αρνιόταν να χαιρετούν με αυτόν τον τρόπο. Ο άνθρωπος αυτός ονομαζόταν August Landmesser (Άουγκουστ Λάντμεσερ). Στην φωτογραφία είναι 26 ετών. Ο Άουγκουστ Λάντμεσερ έγινε μέλος του ναζιστικού κόμματος το 1931 με σκοπό να βρει μια δουλειά. Κατάφερε να βρει δουλειά ως εργάτης στα ναυπηγεία του Αμβούργου. Παρέμεινε ως μέλος του ναζιστικού κόμματος μέχρι το 1935, όταν παντρεύτηκε μια Εβραία τη Ίρμα Έκλερ και απέκτησε παιδιά μαζί της.

Τότε ο Λάντμεσερ κρίθηκε ένοχος για «φυλετικό ατιμασμό» σύμφωνα με το ναζιστικό ρατσιστικό νόμο. Η Ίρμα συνελήφθη το 1938[2] από την Γκεστάπο και ο Λάντμεσερ φυλακίστηκε, ενώ οι δύο κόρες τους Ίνγκριντ και Ειρήνη χωρίστηκαν.

Η Ίνγκριντ μεγάλωσε με την γιαγιά της, η Ειρήνη πήγε σε ορφανοτροφείο. Μετά την αποφυλάκιση του τον Ιανουάριο του 1941 στάλθηκε στο μέτωπο, σε μια ιδιαίτερη σκληρή μονάδα με πρώην κρατούμενους και «ανεπιθύμητους». Οι Ναζί τοποθετούσαν σε αυτή την μονάδα αυτούς που τους έδιναν την ευκαιρία να αποδείξουν ότι είναι πατριώτες σύμφωνα με τα πρότυπα τους. Από τότε χάθηκαν τα ίχνη του Άουγκουστ Λάντμεσερ. Εικάζεται ότι σκοτώθηκε σε αυτή την μονάδα.

Το 1991 εντελώς τυχαία η κόρη του Ειρήνη αναγνώρισε τον πατέρα της, σε αυτή την φωτογραφία που δημοσίευσε γερμανική εφημερίδα και η ιστορία του έγινε περισσότερο γνωστή.

Βλέποντας χθες την φωτογραφία, χωρίς να ξέρω την ιστορία της, η πρώτη σκέψη που έκανα ήταν για το πόσο μοναχική είναι η αντίδραση απέναντι στον όχλο πολλές φορές. Τι δύναμη χρειάζεται το άτομο για να κάνει πράξη τη φράση «κόντρα στο ρεύμα». Πώς να αισθάνεται κάποιος μόνος του απέναντι σε όλους. Τι τίμημα τελικά πληρώνει αυτός που αρνείται να συμβαδίσει με τους πολλούς. Και πόσο εσωτερικό και προσωπικό θέμα είναι το να ασπάζεσαι τον ναζισμό. Έχω την εντύπωση ότι η φωτογραφία αυτή, αν την δούμε με μια λοξή ματιά, αποκαλύπτει την ατομική ευθύνη απέναντι στο φασισμό, αυτή την ευθύνη που χάνεται μέσα στις φωνές του όχλου.

- Σύντομη συζήτηση στην τάξη: Μπορούν να γίνονται στις μέρες μας ανεκτά τα ναζιστικά σύμβολα και ο ναζιστικός χαιρετισμός, ακόμη και αν κάποιοι στη χώρα μας ισχυρίζονται ότι έχουν αρχαιοελληνική προέλευση;

Η ευθύνη του Χριστιανού

Οι Μάρτυρες και οι Άγιοι στον Χριστιανισμό και στην Ορθόδοξη Παράδοση κατέχουν ιδιαίτερη θέση, καθώς αποτελούν πρότυπα για τους πιστούς, οι οποίοι καλούνται να ακολουθήσουν το παράδειγμά τους και τη στάση ζωής τους. Υπήρξαν αρκετοί Χριστιανοί, από όλα τα δόγματα, που αψηφώντας τον κίνδυνο έπραξαν όσα τους υπαγόρευε η πίστη τους. Η Ορθόδοξη Εκκλησία ανακήρυξε σε νεομάρτυρες και αγίους κάποιους από αυτούς που δολοφονήθηκαν από του ναζί επειδή έμειναν πιστοί στις χριστιανικές αρχές τους.

[2] Η Ίρμα μετά τη σύλληψή της μεταφέρθηκε σε στρατόπεδα συγκέντρωσης και εκεί πιθανότατα βρήκε τον θάνατο το 1942.

Άγιος Δημήτριος Κλεπινίν – Αγία Μαρία Σκομπτσόβα

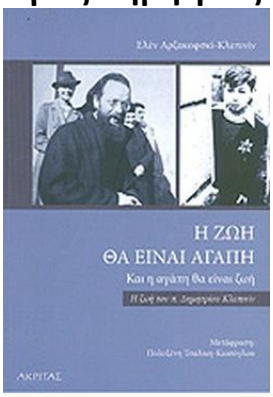

"Στο μέλλοντα αιώνα η ζωή θα είναι αγάπη και η αγάπη θα είναι ζωή". Για το έγκλημά του να σώσει τη ζωή δεκάδων Εβραίων, θέτοντας σ' εφαρμογή ένα σύστημα πλαστών πιστοποιητικών βάπτισης, ο πατήρ Δημήτριος Κλεπινίν θα συλληφθεί από την Γκεστάπο και θα εξοριστεί στο Μπούχενβαλντ. Στον SS που δεν μπορεί να καταλάβει πώς ένας χριστιανός παπάς μπορεί να βοηθάει τους "τσιφούτηδες", ο πατήρ Δημήτριος απαντά δείχνοντας τον επιστήθιο σταυρό του: "Ετούτον εδώ τον Εβραίο, τον γνωρίζετε;" Ένα χαστούκι τον πέταξε στο πάτωμα. . . Η βιογραφία αυτή, που συμπληρώνεται από τα τρυφερά γράμματα που έστελνε παράνομα από το στρατόπεδο συγκέντρωσης στη γυναίκα του, είναι ταυτόχρονα κι ένα κομμάτι της Ιστορίας της ρώσικης διασποράς, μια γνωριμία με τις πνευματικές μορφές που σημάδεψαν τη σύγχρονη Ορθοδοξία. (. . .) Ο πατήρ Δημήτριος Κλεπινίν ανακηρύχθηκε άγιος από το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως στις αρχές του 2004. (ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ)

Αγία Μαρία Σκομπτσόβα (πηγή)

Αγία Μαρία (Σκομπτσόβα)

Η Αγία Μαρία γεννήθηκε το 1891 μ.Χ. στην Ρίγα της Λετονίας και το όνομα της ήταν Ελισαβέτα Πιλένκο. Στη Ρωσία σπούδασε Θεολογία και ανέπτυξε κοινωνική δράση, αλλά οι αναταραχές που προκλήθηκαν από την επανάσταση του 1917 και ο φόβος των διώξεων, την έφεραν το 1923 μαζί με τον άντρα της και τα παιδιά τους στο Παρίσι. Το 1932, συμφώνησε με τον σύζυγό της να χωρίσουν καθώς αποφάσισε να γίνει μοναχή. Ως μοναχή αφοσιώθηκε στην κοινωνική προσφορά προς τους αναξιοπαθούντες, με τη συμπαράσταση και του πνευματικού της π. Δημήτριου Κλεπινίν.

Όταν οι Ναζί κατέλαβαν το Παρίσι στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι Εβραίοι πλησίασαν σύντομα το σπίτι της, το οποίο είχε μετατρέψει σε «μοναστήρι», ζητώντας βοήθεια. Ο π. Δημήτριος Κλεπινίν, αψηφώντας τον κίνδυνο, τους παρείχε πιστοποιητικά βάφτισης και τους ενέγραφε στο μητρώο της ενορίας. Η Μαρία, επίσης, πρόσφερε καταφύγιο και βοήθεια σε πολλούς Εβραίους και τους βοηθούσε να διαφύγουν από τους διώκτες τους.

Όταν οι Ναζί κατάλαβαν τι συμβαίνει συνέλαβαν την ίδια, τη μητέρα της Σοφία και το γιό της Γιούρι, καθώς και τον π. Δημήτριο Κλεπινίν. Στάλθηκαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, όπου και έχασαν τη ζωή τους. Η Μαρία στάλθηκε στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Ράβενσμπρουκ, στη Γερμανία και πιστεύεται ότι το Μεγάλο Σάββατο του 1945 οδηγήθηκε στον θάλαμο αερίων και ότι εθελοντικά πήρε τη θέση άλλης γυναίκας που είχε επιλεγεί για να θανατωθεί.

Το 1985 ο οργανισμός Yad Vashem απέδωσε τον τίτλο του «Δικαίου των Εθνών» στη μητέρα Μαρία και στον π. Δημήτριο.

Το 2004 το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης την ανακήρυξε Αγία, όπως επίσης τον π. Δημήτριο και τον γιό της Γιούρι. Η Ορθόδοξη Εκκλησία τιμά τη μνήμη τους στις 20 Ιουλίου.

(Ενώ διαβάζετε το παραπάνω κείμενο στην τάξη, μπορείτε ταυτόχρονα να προβάλλετε και το ακόλουθο σύντομο βίντεο)

Η Αγία Μαρία Σκομπτσόβα σε βυζαντινή εικόνα (πηγή)

Άγιος Γοράσδος της Πράγας

Παρακολουθείστε το αφιερωμένο στον Άγιο Γοράσδο σύντομο βίντεο animation

Ο Άγιος Γοράσδος ως επίσκοπος
πηγή

Στο δικαστήριο των ναζί
πηγή

Ο επίσκοπος Γοράσδος της Πράγας ήταν ο ιεράρχης που αναβίωσε την Ορθόδοξη Εκκλησία στη Μοραβία, την Εκκλησία της Τσεχοσλοβακίας, μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
Με την κατάκτηση της Τσεχοσλοβακίας από τους Ναζί το 1938, ο Ράινχαρντ Χάιντριχ διορίστηκε ως κυβερνήτης του Προτεκτοράτου της Βοημίας και της Μοραβίας και απέκτησε, λόγω της βαρβαρότητάς του, το προσωνύμιο ο «δήμιος της Πράγας». Στις 27 Μαΐου του 1942, μια ομάδα Τσέχων μαχητών της αντίστασης, εκπαιδευμένη από Βρετανούς, επιτέθηκαν και σκότωσαν τον Χάιντριχ. Κατά τη διαφυγή τους, η ομάδα βρήκε καταφύγιο στην κρύπτη του Καθεδρικού ναού των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου της Πράγας. Ωστόσο, στις 18 Ιουνίου οι Ναζί ανακάλυψαν τις κρυψώνες, και όλα τα μέλη της ομάδας σκοτώθηκαν.
Ο επίσκοπος Γοράσδος, ο οποίος επιθυμούσε να βοηθήσει τους πιστούς και την τσεχική Εκκλησία, ανέλαβε προσωπικά την ευθύνη για τις ενέργειες στον, γράφοντας ακόμη και επιστολές προς τις Ναζιστικές αρχές. Στις 27 Ιουνίου 1942 συνελήφθη και βασανίστηκε. Μετά από μια σύντομη δίκη καταδικάστηκε και στις 4 Σεπτεμβρίου 1942, ο Γοράσδος, και μαζί του οι ιερείς του καθεδρικού ναού και οι λαϊκοί υπάλληλοι και εκτελέστηκαν στο σκοπευτήριο Κομπιλίσι.
Οι Ναζιστές προέβησαν σε μαζικά αντίποινα φθάνοντας στο σημείο να εκτελέσουν τρεις χιλιάδες Εβραίους, να ξεκληρίσουν την κωμόπολη Λίντιτσε, να αφανίσουν το χωριό Λέζακι αιχμαλωτίζοντας

και βασανίζοντας ακόμη και παιδιά. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Τσεχίας τέθηκε εκτός νόμου και οι ιερείς της εκτοπίστηκαν από τη Γκεστάπο σε στρατόπεδα εργασίας της Γερμανίας.
Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Τσεχοσλοβακία λειτούργησε και πάλι μετά το τέλος του πολέμου.
Στις 4 Μαΐου 1961, η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία αναγνώρισε τον Γοράσδο ως νεομάρτυρα.

πηγή

Άγιος Αλέξανδρος (Σμορέλ)

Αλέξανδρος Σμορέλ (πηγή)

Ο Αλέξανδρος Σμορέλ γεννήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου 1917 από πατέρα Γερμανό και μητέρα Ρωσίδα, η οποία τον βάπτισε και τον μεγάλωσε σύμφωνα με την Ορθόδοξη Παράδοση.
Κατά τη διάρκεια του πολέμου, ως φοιτητής Ιατρικής στάλθηκε στη Γαλλία και στο Ανατολικό Μέτωπο, όπου συνειδητοποίησε τα δεινά που προξενούσε η ναζιστική Γερμανία.
Τον Σεπτέμβριο του 1940 επέστρεψε στο Μόναχο για να συνεχίσει τις σπουδές Ιατρικής. Εκεί γνώρισε τα αδέλφια Χανς και Σόφι Σολ και τον Βίλι Γκραφ οι οποίοι κινούμενοι από ανθρωπιστικά και χριστιανικά κίνητρα αποτέλεσαν τον πρώτο πυρήνα της αντιναζιστικής οργάνωσης «Λευκό Ρόδο», η οποία προσπάθησε, κυρίως, μέσω της κυκλοφορίας φυλλαδίων να ξυπνήσει την κοινή γνώμη για τα εγκλήματα των ναζί. Το όνομα της οργάνωσης θεωρείται ότι το εμπνεύστηκε ο Αλέξανδρος Σμορέλ από το απόσπασμα του έργου του Ντοστογιέφσκι «Αδελφοί Καραμαζώφ», όπου ο Χριστός επιστρέφει στη γη για να αναστήσει ένα κοριτσάκι το οποίο ανοίγει τα μάτια του και βγαίνει από το φέρετρο κρατώντας ένα μπουκέτο λευκά τριαντάφυλλα.
Όμως στις 18 Φεβρουαρίου του 1943, καθώς τα αδέλφια Χανς και Σόφι Σολ έριχναν κρυφά αντίτυπα του έκτου φυλλαδίου της οργάνωσης στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου έγιναν αντιληπτοί και συνελήφθησαν, μαζί με τον Κρίστοφ Προμπστ. Λίγες μέρες αργότερα, στις 22 Φεβρουαρίου 1943, οδηγήθηκαν στο δικαστήριο το οποίο τους καταδίκασε για εσχάτη προδοσία σε καιρό πολέμου και εκτελέστηκαν την ίδια μέρα με αποκεφαλισμό.
Ο Αλέξανδρος Σμορέλ συνελήφθη στις 24 Φεβρουαρίου. Στις 19 Απριλίου 1943 οδηγήθηκε στο δικαστήριο μαζί με άλλα δύο μέλη, με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας σε καιρό πολέμου. Ο Σμορέλ ενώπιον του δικαστηρίου υπερασπίστηκε με σθένος τις ιδέες του και τις χριστιανικές αρχές του. Καταδικάστηκαν σε εκτέλεση δια αποκεφαλισμού και στις 13 Ιουλίου 1943 ο Αλέξανδρος Σμορέλ, σε ηλικία 25 ετών, οδηγήθηκε μαζί με τους συντρόφους του στη λαιμητόμο.
Η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία ανακήρυξε το 2012 σε νεομάρτυρα τον Αλέξανδρο Σμορέλ και προχώρησε στην αγιοκατάταξή του αναγνωρίζοντας ότι μαρτύρησε λόγω της πίστης του στις χριστιανικές αρχές. Η μνήμη του τιμάται στις 13 Ιουλίου, ημέρα του μαρτυρίου του.

Ο Άγιος Σμορέλ με ιατρική στολή, σε βυζαντινή εικόνα
πηγή

Παρακολουθείστε το βίντεο Οργάνωση Λευκό Ρόδο

- **Βιωματική δραστηριότητα: «ο κύκλος της συνείδησης»** Οι μαθητές χωρίζονται σε δύο ομάδες και σχηματίζουν δύο ομόκεντρους κύκλους. Ο εσωτερικός κύκλος είναι ένα πρόσωπο, ένας Χριστιανός που βρίσκεται σε δίλημμα. Γύρω του το κοινωνικό κακό θριαμβεύει· αυτός επιτρέπεται να παραμείνει αδιάφορος, επικεντρωμένος μόνο στα πνευματικά του καθήκοντα; Ο εξωτερικός κύκλος εκφράζει τις «φωνές της συνείδησης», τις οποίες ακούν όσοι αποτελούν τον εσωτερικό κύκλο. Οι μαθητές του εξωτερικού κύκλου μιλούν ο ένας μετά τον άλλον και κατόπιν ταυτόχρονα. Στη συνέχεια, οι δύο ομάδες αλλάζουν θέση και η διαδικασία επαναλαμβάνεται.

Απόσπασμα από το άρθρο του Σταύρου Ζουμπουλάκη, Λευκό Ρόδο, αμάραντο:

Το Λευκό Ρόδο στα χρόνια του ναζισμού ήταν σταγόνα στον ωκεανό. Η σταγόνα βέβαια τρυπάει και το μάρμαρο, αλλά θέλει πολύ χρόνο για να το κάνει, και η δράση του Λευκού Ρόδου κράτησε οκτώ μήνες όλους κι όλους (Ιούνιος 1942 – Φεβρουάριος 1943). Καταχρηστικά κάνουμε λόγο σήμερα για αντιστασιακή οργάνωση. Στην πραγματικότητα ήταν μια μικρή παρέα πέντε φοιτητών και ενός καθηγητή, που γράφει και μοιράζει προκηρύξεις, και μιας φούχτας ακόμη τριγύρω τους.
Αυτή η μικρή παρέα ωστόσο έχει κάτι πράγματι μοναδικό στην ιστορία του αντιναζιστικού αγώνα. Η μοναδικότητά της οφείλεται στην πνευματική ποιότητα των παιδιών αυτών. Σήμερα έχουν εκδοθεί ημερολόγια και επιστολές όλων των μελών του Λευκού Ρόδου και μπορούμε να παρακολουθήσουμε την πορεία τους, την πνευματική αγωνία και τις αναζητήσεις τους, τα διαβάσματά τους. Οι πέντε νέοι του Μονάχου (και ο δάσκαλός τους Κουρτ Χούμπερ) είναι χριστιανοί, άνθρωποι της πίστης και της προσευχής: ο Χανς και η Σόφι Σολ λουθηρανοί, ο Βίλι Γκραφ καθολικός, ο Αλέξανδρος Σμόρελ ορθόδοξος, ο Κρίστοφ Προμπστ μεταστρέφεται και αυτός στον καθολικισμό. Ο χριστιανισμός τους είναι οικουμενικός και φιλόξενος, ανοικτός και αδογμάτιστος. Ο χριστιανισμός τους πιστεύει στην ελευθερία και στην ατομικότητα, ενάντια στην τυραννία και στη μαζοποίηση του ναζισμού.
Το Λευκό Ρόδο είναι κατά της βίας και καλεί ρητά σε παθητική αντίσταση, όπως αναπτύσσουν στην τρίτη Προκήρυξη. Έχει σημασία ωστόσο να αναφέρουμε –ακόμη ένα δείγμα του σθένους της ψυχής τους– ότι κατά τη δίκη, ο Χανς και η Σόφι Σολ, στην ερώτηση του τερατώδους δικαστή Φράισλερ αν θα σκότωναν τον Χίτλερ σε περίπτωση που είχαν τη δυνατότητα, απάντησαν με μια φωνή «Ναι, αμέσως». Ζητούν από τους συμπατριώτες τους να κάνει ο καθένας ό,τι περνάει από το χέρι του για να σαμποτάρουν τη ναζιστική πολεμική μηχανή, να την κάνουν να μην μπορεί να δουλέψει. Στις Προκηρύξεις τους καλούν κάθε άτομο να αναλάβει την ευθύνη του «ως μέλος του χριστιανικού και του δυτικού πολιτισμού» εναντίον αυτής της «άθεης πολεμικής μηχανής». Στην τέταρτη Προκήρυξη, ερμηνεύουν θεολογικά τον ναζισμό και την αντίσταση σε αυτόν: «Παντού και σε κάθε εποχή οι δαίμονες παραφυλούσαν στο σκοτάδι περιμένοντας την ώρα που ο άνθρωπος γίνεται αδύναμος, την

ώρα που εγκαταλείπει αυτόβουλα την ελευθερία που εξασφάλισε για εκείνον το Θεϊκό Σχέδιο, την ώρα που ενδίδει στις πιέσεις του Κακού και απομακρύνεται από τις δυνάμεις μιας υπέρτερης ηθικής τάξης….»
Η παραίτηση δηλαδή του ανθρώπου από την ελευθερία και η υποταγή στην τυραννία αποτελεί αμαρτία, σημαίνει ότι έχει ενδώσει στο Κακό.

- Εργασία σε ομάδες. Δίνουμε στους/στις μαθητές/τριες να μελετήσουν το παραπάνω κείμενο και ένα φύλλο εργασίας στο οποίο πρέπει να απαντήσουν στις εξής ερωτήσεις: Ποια ήταν τα κίνητρα της ομάδας Λευκό Ρόδο; Γιατί αυτοί έβλεπαν την ωμή πραγματικότητα γύρω τους και οι συμπατριώτες τους όχι; Τι μορφή είχε η αντίστασή τους κατά του ναζισμού; Ποια ήταν η θεολογική τους ερμηνεία για τα όσα συνέβαιναν; Κοιτάζοντας μετά από τόσα χρόνια τα γεγονότα, ποια η αξία δράσης μιας μικρής ομάδας όπως το Λευκό Ρόδο;

Μια γυναίκα χτυπά με την τσάντα της έναν νεοναζί. Η μητέρα της είχε δολοφονηθεί σε στρατόπεδο συγκέντρωσης… Διαβάστε το σχετικό άρθρο ΕΔΩ

Όταν ήρθαν να πάρουν τους κομμουνιστές δεν αντέδρασα. Δεν ήμουν κομμουνιστής. Όταν ήρθαν να πάρουν τους σοσιαλιστές δεν αντέδρασα. Δεν ήμουν σοσιαλιστής. Όταν ήρθαν να πάρουν τους συνδικαλιστές δεν αντέδρασα. Δεν ήμουν συνδικαλιστής. Όταν ήρθαν να πάρουν τους Εβραίους δεν αντέδρασα. Δεν ήμουν Εβραίος. Όταν ήρθαν να πάρουν εμένα δεν είχε απομείνει κανείς για να αντιδράσει.

Martin Niemöller

(Μάρτιν Νιμέλερ, Ευαγγελιστής ιερέας, κρατούμενος σε ναζιστικό στρατόπεδο συγκέντρωσης 1937-1945, αγωνιστής του αντιπολεμικού κινήματος)

Τελική δραστηριότητα

Δυστυχώς, ο αγώνας κατά του Κακού σε όλες του τις μορφές δεν σταματά ποτέ. Με ποιους τρόπους, συμπεριφορές και στάσεις ζωής μπορεί στις μέρες μας ένας Χριστιανός να σταθεί απέναντι στο φαινόμενο του ναζισμού/νεοναζισμού τηρώντας με συνέπεια τις αρχές της πίστης του και τους νόμους μιας δημοκρατικής πολιτείας;

Προτεινόμενη δραστηριότητα: Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης. Ένα ή δύο παιδιά από κάθε ομάδα παρουσιάζουν ως εκπρόσωποι τις απόψεις τους για το παραπάνω θέμα σε συγκεκριμένο χρόνο, έχοντας τη δυνατότητα της δευτερολογίας. Οι υπόλοιποι μαθητές απαρτίζουν το κοινό και έχουν τη δυνατότητα να θέσουν ερωτήματα και να εκφράσουν τις απόψεις τους.